

KORRALDUS

20. september 2018 nr 1-3/18/2377

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmine

I. ASJAOLUD

Keskkonnainspektsooni tellimisel teostas Eesti Keskkonnauuringute Keskus (edaspidi *EKUK*) ajavahemikul 01.07.2015–31.07.2016 Kohtla-Järve linna Järve linnaosa välisõhu kvaliteedi kohta uuringu ja koostas aruande „Välisõhu kvaliteedi, lõhnahäiringu ning saasteainete heitkoguste hindamine Kohtla-Järve linnas Järve linnaosa piirkonnas“. Uuringuga tuvastati lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamine, mis oli põhjustatud mitme kätise koosmõjust.

Atmosfääriõhu kaitse seaduse (edaspidi *AÕKS*) § 70 lg 2 kohaselt, kui Keskkonnainspektsoon tuvastab lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamise, mis on põhjustatud mitme kätise koosmõjust, võib lõhnaaine esinemise vähendamise meetmete rakendamist ja lõhnaaine esinemise vähendamise kava koostamist nõuda igalt käitajalt eraldi või käitajatelt ühiselt. Lähtudes eeltoodust Keskkonnainspektsoon edastas 08.05.2017 kirjaga nr 14-1/17/2344 Osauhingule JÄRVE BIOPUHASTUS teate haldusmenetluse alustamise kohta. Haldusmenetluse eesmärgiks oli kohustada igat käitajat eraldi koostama lõhnaaine vähendamise kava ja esitama selle Keskkonnaametile hiljemalt 31.08.2017.

Osauhing JÄRVE BIOPUHASTUS (registrikood 10854476, edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 31.08.2017 kirjaga nr 5-5/239-2 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 12.09.2017 nr 15-2/17/10394 all) Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava (edaspidi ka *tegevuskava*). Keskkonnaamet vaatas tegevuskava läbi ning leidis, et esitatud tegevuskava vajab täiendamist. Keskkonnaamet palus 15.09.2017 kirjaga nr 15-2/17/10394-2 tegevuskava täiendada ning esitada Keskkonnaametile hiljemalt 31.10.2017.

Osauhing JÄRVE BIOPUHASTUS esitas 31.10.2017 Keskkonnaametile täiendatud tegevuskava ning 09.11.2017 täiendavad andmed (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 01.10.2017 nr 15-2/17/10394-3 all ja 09.11.2017 nr 15-2/17/10394-4 all). Keskkonnaamet analüüsis esitatud tegevuskava ning edastas omapoolsed kommentaarid 10.11.2017 kirjaga nr 15-2/17/10394-5. Samas kirjjas tegi Keskkonnaamet ettepaneku kohtumiseks.

Keskkonnaamet, Keskkonnainspektsoon ning Osauhing JÄRVE BIOPUHASTUS kohtusid 06.12.2017. Koosoleku kokkuleppel palus Keskkonnaamet 12.12.2017 kirjaga nr 15-2/17/10394-6 täiendada tegevuskavas lõhnaaine heitkoguse arvutusi ning vaadata üle lisameetme ajakava. Täiendatud tegevuskava palus Keskkonnaamet esitada hiljemalt 15.02.2018.

Osauhing JÄRVE BIOPUHASTUS esitas 15.02.2018 Keskkonnaametile täiendatud tegevuskava (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 15.02.2018 nr 15-2/18/2339 all), 27.02.2018 tehnoloogiate kirjeldused (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.02.2018 nr 15-2/18/2339-2 all) ja 07.03.2018 veelkord täiendatud tegevuskava (registreeritud Keskkonnaameti

dokumendihaldussüsteemis 07.03.2018 nr 15-2/18/2339-3 all). Keskkonnaamet edastas tegevuskava tutvumiseks ja arvamuse esitamiseks Keskkonnaministeeriumile, Keskkonnainspeksioonile ja Eesti Keskkonnauuringute Keskusele. Nimetatud asutuste esindajad ja Keskkonnaamet kohtusid 13.03.2018 koosolekul, kus arutati Kohtla-Järve ettevõtete esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kavasad. Koosolekul jõuti järeldusele, et Osühingu JÄRVE BIOPUHAUSTUS tegevuskava ei vasta täielikult AÕKS § 70 lg 4 toodud nõuetele, kuna kavas on esitatud settekäitlustehnoloogia viis erinevat lahendust. Keskkonnaamet tegi 16.03.2018 kirjas nr 15-2/18/2339-4 Osühingule JÄRVE BIOPUHAUSTUS ettepaneku esitada tegevuskava, kus oleks selgelt välja toodud planeeritav settekäitlustehnoloogia, selle kirjeldus, maksumus ja mõju lõhnaaine heitkogusele.

Osühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS vastas 23.03.2018 Keskkonnaametile edastatud kirjas (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.03.2018 nr 15-2/18/2339-5 all), et ettevõttel ei ole esitatud tegevuskavale midagi täiendavalt lisada ning otsus settekäitlustehnoloogia valiku osas tehakse 2018. aasta lõpuks. Samas kirjas tegi ettevõtte ettepaneku kohtumiseks. Keskkonnaameti Põhja regiooni juhataja ja Osühingu JÄRVE BIOPUHAUSTUS juhataja kohtumisel jõuti kokkuleppele, et settekäitlustehnoloogia valiku osas teeb ettevõtte otsuse septembris 2018 ning tehtud otsusest teavitatakse Keskkonnaametit hiljemalt 30.09.2018. Vastav punkt lisatakse ka tegevuskavasse. Osühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS esitas 16.04.2018 kirjaga nr 2-4/956-7 Keskkonnaametile vastavalt kokkuleppele täiendatud tegevuskava (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 18.04.2018 nr 15-2/18/2339-6 all).

Keskkonnaamet edastas AÕKS § 71 lg 2 alusel Osühingu JÄRVE BIOPUHAUSTUS lõhnaaine esinemise vähendamise kava 18.05.2018 kirjaga nr 15-2/18/2339-7 Kohtla-Järve Linnavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Kohtla-Järve Linnavalitsus kooskõlastas edastatud tegevuskava 23.05.2018 kirjaga nr 2-5.8/1331-1 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 23.05.2018 nr 15-2/18/2339-8 all). Samas kirjas palus Kohtla-Järve Linnavalitsus Keskkonnaametit, et kui teostatakse AÕKSi § 71 kohast kontrolli ettevõtte lõhnaaine esinemise vähendamise kava täitmise üle, siis teavitada kontrolli tulemustest ka Kohtla-Järve Linnavalitsust.

Keskkonnaameti tellimisel 15.06.2018 on valminud EKUK-i töö „Lõhnaainete esinemissageduse koosmõju hindamine Kohtla-Järve Järve linnaosas“. Töö eesmärk oli hinnata Kohtla-Järve ettevõtete ning poolkoksimägede lõhnaainete esinemissagedust Järve linnaosas peale lõhnaaine esinemise vähendamise kavades toodud meetmete rakendamist. Keskkonnaamet edastas EKUK-i töö 20.07.2018 kirjaga nr 15-2/18/12379 Osühingule JÄRVE BIOPUHAUSTUS arvamuse avaldamiseks. Samas kirjas palus Keskkonnaamet esitada ettevõtte kirjalik seisukoht kolme nädala jooksul arvates kirja kättesaamisest. Osühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS ei esitanud ettepanekuid/ vastuväiteid.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 40 lg 1 enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas 07.09.2018 kirjaga nr 15-2/18/2339-9 lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmise korralduse eelnõu ettevõttele arvamuse avaldamiseks. Osühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS vastas 14.09.2018 kirjaga nr 2-4/956-10 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 14.09.2018 nr 15-2/18/2339-10 all), milles teavitas, et ettevõtte juhataja kinnitas settekäitlustehnoloogiaks tahendatud reoveesette termilise kuivatamise. Ettepanekuid ja vastuväiteid eelnõule ei ole laekunud.

II. KAALUTLUSED

Osühingule JÄRVE BIOPUHAUSTUS on väljastatud tähtajatu kehtivusajaga õhusaasteluba nr L.ÖV/325672, mis kehtib alates 01.01.2015. Ettevõtte põhitegevusalaks on veekogumine, -töötlus ja -varustus (EMTAK 36001) ning muuks tegevusalaks on kanalisatsioon ja heitveekäitlus (EMTAK 37001). Ettevõtte tegutseb aadressil Uus-Tehase 3, Kohtla-Järve (katastritunnus 32210:002:0001).

Vastavalt 2017. aastal valminud EKUK-i uuringu andmetele on Osühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS üks tähtsaim ebameeldiva lõhna põhjustaja Kohtla-Järve linnas. Olulisemateks lõhnaainete eraldumist põhjustavateks heiteallikateks on komposteerimisväljak, mudakäitlushoone ja võrehoone. Reovee puhastuse erinevate tehnoloogiliste etappide käigus eralduvad välisõhku erinevad saasteained, mille hulgas on ka vesiniksulfiid ja merkaptaanid.

Ettevõtte lõhnaaine esinemise vähendamise kava meetmed on suunatud settekäitlustehnoloogia muutmisele mistõttu vähenevad väevliühendite ja lõhnaaine heitkogused. Tegevuskava kohaselt plaaneeritavaks meetmeks on projekti „Kohtla-Järve reoveepuhasti settekäitluse arendamine“ koostamine. Projekti eesmärgiks on lõhnaainete vähendamine, settekoguste vähendamine ja käideldud sette kasutusvõimaluste suurendamine. Ettevõtte valib sobiva settekäitluslahenduse välja, kaalutledes asjakohaseid settekäitlustehnoloogiaid, mille hulka kuuluvad järgmised tehnoloogiad:

- a) Täiendatud meetodil kompostimine välis- või sisetingimustes;
- b) Anaeroobne kääritamine + järelkompostimine välitingimustes;
- c) Termiline kuivatamine;
- d) Termiline kuivatamine + põletamine.

Vastavalt Keskkonnaameti ja ettevõtte kokkuleppele tuleb otsus settekäitlustehnoloogia valiku osas teha ettevõttel septembris 2018 ning teavitada tehtud otsusest Keskkonnaametit hiljemalt 30.09.2018. Osäühing JÄRVE BIOPUHASTUS teavitas Keskkonnaametit settekäitlustehnoloogia valiku osas tehtud otsusest 14.09.2018 kirjaga nr 2-4/956-10 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 14.09.2018 nr 15-2/18/2339-10 all). Nimetatud kirjas teavitas ettevõtte, et juhataja on kinnitanud settekäitlustehnoloogiaks tahendatud reoveesette termilise kuivatamise. Seega eritingimus loetakse täidetuks.

Lõhna esinemissagedust hinnatakse vastavalt keskkonnaministri 27.12.2016 määrusele nr 81 „Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed“ (edaspidi *määrus nr 81*). Määruse nr 81 §-s 6 lg-s 1 on sätestatud, et lõhnaaine esinemise häiringutase on aasta lõhnatundide osakaal kogu aasta tundidest, millest alates loetakse lõhnaaine esinemine oluliseks keskkonnahäiringuks. Vastavalt määruse nr 81 §-s 6 lg-s 2 sätestatule, on lõhnaaine esinemise häiringutase vastuvõtja juures 15% aasta lõhnatundidest (kasutades Standardit EVS 886-1 või standardi EVS 888 rastermeetodit), st kuni 1 314 tundi aastas võib ka elamupiirkondades ebaseadlikult lõhna esineda, ilma et seda loetaks oluliseks keskkonnahäiringuks. Vastuvõtjaks loetakse nimetatud määruse kontekstis elamupiirkondi, ühiskondlikke hooneid ja ettevõtteid, kes ei ole lõhnaainete tegevuskava koostamise kohuslased.

EKUK-i teostatud koosmõju hinnangu tulemused näitasid, et lõhnaainete esinemise tõenäosus Järve linnaosas lõhnaainete vähendamise kavade rakendamisel ulatub elamupiirkonnas koosmõjus kõikide heiteallikatega 11%-ni.

Väljaspool Osäühingu JÄRVE BIOPUHASTUS territooriumi võib vastavalt hajuvusarvutuste tulemustele lõhnaaerituse tase aastas olla kõrgem kui 15% ainult Osäühingu JÄRVE BIOPUHASTUS heiteallikate pideval töötamisel. Piirväärtuse ületamine ulatub tõenäoliselt maksimaalselt 1,2 km kaugusele ettevõtte territooriumist kirde ja põhja suunas, kus asub Eastman Specialties OÜ võsastunud sihtotstarbelise kasutuseta maa ning tootmismaad. Elamupiirkonnas jääb lõhnaainete esinemissagedus aastas ainult Osäühingu JÄRVE BIOPUHASTUS heiteallikate mõjul 5-9 % piiresse. Lähtuvalt eeltoodust loeb Keskkonnaamet tegevuskava efektiivseks ning AÕKS § 71 lg 1 alusel kiidab tegevuskava heaks.

Tulenevalt AÕKS § 71 lg 6 esitab käitaja Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande vastavalt kavas määratud tähtajale vähemalt üks kord aastas. Ettevõttega kooskõlastatud plaani järgi tegevuskava rakendamise vahearuanded esitatakse 01.07.2019, 01.07.2020 ja 01.07.2021.

Tegevuskava järgi on meetmete rakendamise tähtajaks prognoositud juuni 2022. Tegevuskava efektiivsuse hindamiseks tuleb peale meetmete rakendamist teostada kõikide tootmisterritooriumil asuvate heiteallikate inventuur. Inventuuri käigus tuleb kolm korda kuue kuu jooksul määrata otseste mõõtmiste teel igast heiteallikatest lõhnaainete kontsentratsioonid OU/m³ ja arvutada heitkogused OU/s. Tegevuskava efektiivsuse hindamise aruanne koos inventuuri tulemustega tuleb Keskkonnaametile esitada hiljemalt 31.12.2022. Lõhnaaine esinemise vähendamise kava täitmist kontrollib Keskkonnainspeksioon koostöös Keskkonnaametiga.

Käesolevale korraldusele on lisatud ettevõtte lõhnaaine esinemise vähendamise kava koos lisadega.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, ettevõtte 18.04.2018 esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kavast, AÕKS § 71 ja Keskkonnaameti peadirektori 05.03.2018 käskkirja nr 1-1/18/118 „Looduskaitse osakonna, metsaosakonna ja regioonide põhimääruste kinnitamine“ lisa 5 p 2.1 ja 3.5.8. alusel **otsustan**:

1. **Kiita heaks Osühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS (registrikood 10854476) lõhnaaine esinemise vähendamise kava.**
2. **Lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise vahearuanded esitada Keskkonnaametile 01.07.2019, 01.07.2020 ja 01.07.2021.**
3. **Tegevuskava efektiivsuse hindamise aruanne koos inventuuri tulemustega esitada Keskkonnaametile hiljemalt 31.12.2022.**
4. **Korraldus teha teatavaks Osühingule JÄRVE BIOPUHAUSTUS, Keskkonnainspeksioonile, Keskkonnaministeeriumile ning Kohtla-Järve Linnavalitsusele.**
5. **Korraldus jõustub Osühingule JÄRVE BIOPUHAUSTUS teatavaks tegemisest.**

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaide loa andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Jürgenson
juhataja
struktuuriüksus

Lisad: 1. Lõhnaaine esinemise vähendamise kava
2. Heitkoguste arvutused
3. Tehnoloogiate kirjeldus

Saata: Osühing JÄRVE BIOPUHAUSTUS, info@idavesi.ee

Teadmiseks: 1. Kohtla-Järve Linnavalitsus,
2. Keskkonnainspeksiooni Ida-Virumaa büroo
3. Keskkonnaministeerium

Tatjana Filipjeva
kompleksloaspetsialist
kompleksloabüroo